

Gál Petra Júlia

Marczinkó Etel naplója 1944-1945

Részletek:

Alcsút, 1944. december 20.

Imádkozom! Minden este, miután elalszanak a gyerekek. A sírás kerülget, ha eszembe jut a Pista. És, persze, hogy eszembe jut, hogy van-e mit ennie? Ugye nem sérült meg? És, hogy... életben van-e egyáltalán. Mert a legutolsó levél már nagyon rég érkezett. Vagy három hónapja. És abban sem volt semmi biztató, de legalább tudtam, hogy nem esett bántódása. Erzsébet főhercegnő is elutazott, a családból utolsónak. Teljesen magára maradt a falu. Muszáj munkára fognom a gyerekeket, még a négy éves Gézut is, minden dolgos kéz elkél az állatok körül. A németek viszont egyre ingerültebbek, nem tudom, mi lelte őket. Cukrot is csak jegyre kapunk. Istenem! Mi jöhet még?

Alcsút, 1944. december 22.

A németek ideges viselkedése egyre jobban érezhető. Minden jel arra utal, hogy hamarosan szedniük kell a sátorfájukat. De, hogy utánuk mi jöhet még, azt nem tudjuk, valamiféle nyugalanság költözött a szívembe. Este esett is, hatalmas volt a vihar, rossz előjelnek érzem. A gyerekek nehezen viselik, hogy nem engedem őket sehová. De hát mit tehetnék? Ágyúdörgés tartja rettegésben a falut már hetek óta. Ma a vértesszőlő hidak is porrá lettek. Ráadásul a legkisebbem, a kis Etuskám betegeskedik, és még a tejem is elment. Megszakad a szívem!

Alcsút, 1944. december 23.

Kilenc óra körül kivonultak a németek! Nagy volt az öröm, de valami különös nyugalanság fogta el a lakosságot... És láss csodát! Délről, ebédidő tájékán megjelentek az oroszok! Nem megszabadítás volt ez, hanem újabb megszállás! Nem tudunk mit tenni, kevés a férfi, mind a csatatéren. Csendben tűrjük a sorsunkat. Mindenki visszahúzódik a házába, nem tudjuk mi fog következni, nagy a bizonytalanság... Bár István fiam igencsak kíváncsi volt. A pajtásaival akartak körülmélni kicsit, szép szóval nem bírtam vele, be kellett zárnom az éléskamrába. Hiszen kitudja, hogy mire képesek ezek a bitangok? Különben is! Mit mondok az apjának, ha egyszer hazatér? Holnap pedig Szenteste, nem szeretném gyászruhában tölteni!

Alcsút, 1944. december 24.

A kastély üres, a cselédek mind elmenekültek. Nem szabott gátat a ruszoknak senki. Délelőtt azt vettük észre, hogy füst gomolyog a kastély felett. Állítólag tűz ütött ki a könyvtárszobában, és a pavilon is lángokban áll. Nem oltja azt senki, viszont sok mindent hazavisznek a falusiak a szobákból. Alig volt időm a főzésre, Józsi fiam segített, de belevágott az ujjába, majdnem leszakadt neki, a faluban nincs orvos, minden szanitéc a fronton szolgál. Rettegek, hogy mit tesznek velünk. Közben Etuskám állapota sem javul, felszökött a láza! Ma négy orosz katona szállásolta el magát önkényesen minálunk. Levágattak velem egy tyúkot és rám parancsoltak, hogy főzzem meg nekik, nekünk csak maradék jutott. Bizony nem vagyunk jóllakva... Az idei Jézuskánk még soványabb volt, mint eddig...

Alcsút, 1944. december 26.

A kéretlen vendégeink nem tudom, hogy meddig szándékoznak a nyakunkon maradni, de a falu fiatalasszonyai nagyon félnek, én is. A szomszédban a Karcsi bácsi, a Nagy háborúban szolgált veterán. Orosz hadifogságba került, így ha töri is, de ért a nyelvükön. Néha átnéz, hogy rendet tartson... Azt hazudta nekik, hogy elkaptam azt a borzalmat, a szifilisz a német katonáktól. Azóta rám se hederítenek, csak ha korog a belük, akkor fognak munkára. A gyerekeket kockacukorral tömik a ruszok, hogy ne sírjanak. Megfáradt, keserű emberek ezek, hiányzik nekik a családjuk. De a Pistámtól még mindig nincs levél...

Alcsút, 1954. január 6.

Végre! Megérkezett az áhított üzenet! Mégis csalódott vagyok. Csupa üres sorok, lehangoltnak hatottak. Remélem nem keményíti meg a harc az én jó uramat. Hamarosan megellik a koca, valószínűleg elkobozzák az összes kismalacot, legalább kettőt el kell rejtenünk valahol... Újfent óriási lövöldözés vette kezdetét északon, Bicske felől. Istenem! Imádkozunk!

Alcsút, 1954. március 3.

Megszülettek a malacok! Szép kis teremtmények ezek! Kettőt az éj leple alatt a szomszédokkal együtt elcsentünk. Valamiből nekünk is meg kell élnünk! A betolakodóinkat egyre nehezebben tűröm! Olykor némelyik fát vág, eteti az állatokat, segít a ház körül, de többnyire csak isznak! Kiszámíthatatlanok, van, hogy magukba roskadva sírnak, de hallottam

már, hogy a Mártáéknál miféle borzalmak történtek, bele se merek gondolni! Néhány háznál a fiatal fruskákat fiúnak öltöztetik... Én az Isten és a Karcsi bácsi oltalma alatt állok. Etuskám nemsoká' két esztendő. Még gyengélkedik, de etetem a drága húslevesemmel – már amit a ruszlik nem élnek fel –, az mindenre gyógyír!

Alcsút, 1954. március 15.

Istenem! Hát meghallgattatok az imáim?! Pistám újabb levele egyben megörvendeztetett, de el is keserített... Hazajöhet! De nem azért, mert vége a háborúnak, hanem mert baja van... A tüdejének. Nagyon aggódom, de alig várom már, hogy viszontláthassam!

Alcsút, 1954. március 24.

Kiscsikó született! Mindenki segédkezett az elléskor. Nem volt egyszerű, de a gyerekek majd' kiugrottak a bőrükből! Különösen a kis Etus! Oda meg vissza volt, szerencsére már kutya baja! Hát van Isten! Az uram pedig estefelé érkezett haza! Nagyon nagy volt a boldogság, mindenki pityergett! De hamar kiderült, hogy ez a tüdőbaj igen komoly... Leverte a láz és hamar elszunyókált. Csúnyán köhög, nagyon félek. Sok teát adok neki mézzel, holnap pedig a bábaasszonytól kérek gyógyfüveket. A kamillatea majd segít szegény párán. Meg a bodzatea jó az izzasztásra. De majd Rózsika jobban elmagyarázza, ő ért az ilyesmikhez. Miért nincs itt egy orvos? Egyáltalán miért nem ápolták a fronton a szanitécek? Rettegek a holnaptól, és már nem tudom tartani magam. Félek, elfogyott az erőm. Mi jöhet még, Istenem? Nem tehetek mást, imádkozom...

Alcsút, 1954. április 3.

Kivonultak Alcsútról a ruszlik! Végre! Már alig győztük kivárni! Csak nehogy jöjjön még egy jóakaró, felmentő sereg néven! A falunak most az az első, hogy talpra tudjon állni. Nem lesz egyszerű... Szegény férjem állapota sajnos nem javul. De én ápolom. Rendületlenül! Vezekelnem kell...